

Samrådstale vedr. finansieringsmodeller for offentligt byggeri og anlæg

19. januar 2018

Spørgsmål

Samrådsspørgsmål G (til finansministeren)

Hvordan vil ministeren fremadrettet sikre, at finansieringsmodeller for offentligt byggeri og anlæg i Danmark generelt ikke beror på så massiv gældsætning, som det er tilfældet med By og Havn og Metroselskabet, jf. kronikken "Kandidat til borgerrepræsentationen i København: Byudviklingen tager demokratiet som gidsel" den 17. november 2017 på politken.dk.

Svar

Det talte ord gælder.

**** Indledning ****

- Jeg er glad for få mulighed for at drøfte forskellige finansieringsmodeller for offentligt byggeri og anlæg.
- For der findes i Danmark forskellige modeller til at finansiere den slags offentligt byggeri.
- Jeg vil i dag i lyset af det stillede spørgsmål fokusere på to modeller nemlig 1) finansiering via offentlige budgetter og 2) finansiering via brugerbetaling til offentlige selskaber.
- Valg mellem de to modeller er overordnet en afvejning af at finansiere en investering med skatteindtægter eller at sprede det ud over flere år via lån og efterfølgende indtægter fra brugernes betaling for brug af anlægget.

**** Karakteristika ved finansiering via offentlige budgetter ****

- Hvis man kigger på finansiering af offentlige budgetter, så lad os starte der, hvor der afsættes midler til offentligt byggeri og anlæg direkte på de offentlige budgetter.
- Eksempelvis finansieres statslige motorveje og jernbaner over de årlige finanslove.
- Ligeledes finansieres byggeri og anlæg i kommunerne og regioner med udgangspunkt i de årlige økonomiaftaler.
- Når offentligt byggeri og anlæg finansieres via de årlige finanslove og økonomiaftaler, så prioriteres anlægsinvesteringer på lige fod med andre initiativer.
- Man kan lidt populært sige, at der er de penge på budgettet, som der nu engang er besluttet, og så er det op til os politikere at prioritere pengene på tværs af områder og initiativer.
- For offentligt byggeri og anlæg der gælder det, at udgiften dermed indgår i det enkelte års budget med den anlægsomkostning, der måtte være i det givne år.
- Det er grundlæggende et sundt princip, at udgifter til investeringer i bygninger og anlæg indgår i en generel udgiftspolitisk prioritering, så vi sikrer, at skatteborgernes penge bruges dér, hvor de gør mest gavn.
- Årlig finansiering af offentligt byggeri og anlæg via de offentlige budgetter giver desuden en bedre mulighed for at tilpasse investeringsniveauet til den gældende konjunktursituation

**** Karakteristika ved offentlige selskaber ****

- Rationalet for finansiering af investeringer via offentlige selskaber er typisk, at en investering kan og ønskes drevet på markedslignende vilkår.
- Offentlige selskaber skal kunne fungere selvstændigt og have deres egne indtægter, der giver mulighed for at dække deres omkostninger.
- I Danmark har vi anvendt selskabskonstruktioner ved anlæg og drift af store infrastrukturprojekter.
- Eksempler på denne finansieringsform er de store broprojekter i Sund og Bælt A/S, hvor anlæg og drift af Storebæltsbroen og Øresundsbroen finansieres direkte af forbindelsernes brugere. Metroen er et tilsvarende eksempel.
- En vigtig forudsætning er selvfølgelig, at der kan skabes et økonomisk bæredygtigt grundlag for, at selskabet kan betale gælden tilbage.
- Jeg vil gerne understrege, at virksomheden skal have sine egne indtægter og mulighed for at påvirke indtægterne, hvis denne her finansieringsform skal være relevant.
- Indtægter kan komme fra forskellige steder - typisk fra brugerbetaling.
- Når et byggeri anlægges og brugerfinansieres i en offentlig virksomhed, så påvirker selskabets indtægter og udgifter selvfølgelig ikke de årlige budgetter.
- Selskabskonstruktionen fordrer således, at selskabet selv kan løse og finansiere opgaven og sammensætte den rigtige bestyrelse, der gør sit arbejde korrekt.

- I tilfælde af store projekter vil selskabet typisk indledningsvist stifte gæld for derefter gradvist at afbetale gælden i takt med, at selskabet tjener penge til at afdrage på gælden.
- Ofte vil selskaberne få mulighed for at optage lån i Danmarks Nationalbank eller låne med statsgaranti. Dette giver selskaberne lånevilkår svarende til det statslige niveau.

*** Afrunding ***

- Altså - Et valg af konkret model for finansiering af et offentligt anlægsprojekt skal altid afhænge af den konkrete situation.
- Der vil således konkret skulle vurderes, om det er hensigtsmæssigt at prioritere investeringer direkte på budgettet eller etablere et selvstændigt selskab.
- For at svare direkte på samrådsspørgsmålet: Jeg ser ingen problemer i den finansieringsmodel, som er anvendt med By & Havn og Metroselskabet.
- Ved finansiering via selvstændige selskaber vil det selv sagt altid skulle vurderes, om gældsætningen er bæredygtig.
- Men jeg ser altså ikke et problem i, at der indledningsvist stiftes en stor gæld i en selskabskonstruktion så længe, at selskabet på sigt tjener penge nok til at betale gælden af og den ansvarlige bestyrelse er korrekt sammensat og gør sit arbejde ordentligt.
- Tak.